

Et uttrykk skal gi inntrykk

«På hvilken måte kan prosjekt om byens kulturelle historie bidra til læring om nærmiljøet?»

Lise Vannebo Larsen

[Kandidatnummer: 33]

Bacheloroppgave

[BDBAC4900]

Trondheim, april 2023

Bacheloroppgaven er et selvstendig studentarbeid gjennomført ved Dronning Mauds Minne Høgskole for Barnehagelærerutdanning og er godkjent som en del av barnehagelærerutdanningen. Under utarbeidelse av oppgaven har studenten fått veiledning ved DMMH.

DronningMaudsMinne
HØGSKOLE FOR BARNEHAGELÆRERUTDANNING

Forord

I arbeidet med forskningsprosjektet har jeg fått muligheten til å utforske et av de temaene jeg engasjerer meg og er mest interessert i. Det er en læringsmetode jeg håper vil ta større plass i mitt arbeid som fremtidig barnehagelærer, enn hva erfaringer fra tidligere praksiser tilsier.

Forskningsprosjektet har vært utfordrende og tidkrevende, men på samme tid har det vært engasjerende, spennende og positivt å kunne dypdykke inn i temaet. Kunnskapen og erfaringene jeg har tilegnet med gjennom forskningsprosjektet vil være nyttige når jeg trer inn i jobben som fremtidig barnehagelærer.

Ut fra en nysgjerrighet rettet mot byens kulturelle historie og prosjektarbeid har utarbeidelsen av problemstilling både vært utfordrende, men også spennende. Å forske meg frem til en problemstilling som besvarer min nysgjerrighet og på samme tid viser andre at prosjektarbeid er interessant og en enorm ressurs for at barn kan tilegne seg kunnskap om et tema i barnehagen.

Jeg vil gjerne takke mine veiledere Karianne Franck og Arnt Nordli for de viktige innputtene dere ga meg. Dere bidro til å åpne nye og spennende veier i forskningsprosjektet mitt.

En stor takk vil jeg også rette til barna og de ansatte i barnehagen der jeg fikk lov til å gjennomføre prosjektarbeidet. Det var utrolig gøy å jobbe sammen med dere. Jeg vil takke praksislæreren min, styrer og assistenten i barnehagen som bidro til at dette prosjektet kunne realiseres.

Det har blitt brukt utallige timer til å ferdigstille oppgaven, og det å ha to barn og samtidig være i full jobb og på samme tid skrive en bacheloroppgave har vært tidvis veldig krevende. Jeg ønsker derfor å takke familien min, for at dere er så tålmodige med meg, og for at dere passer på at jeg har mulighet til å skrive tidligere enn 20:00 en kveld. God lesing!

Innholdsfortegnelse

FORORD.....	1
1.0 INNLEDNING.....	4
1.1 FAGLIGE BEGRUNNELSER OG RELEVANS FOR BARNEHAGEPROFESJONEN.....	4
1.2 PROBLEMSTILLING	5
1.3 BEGREPSAVKLARING.....	6
1.4 PROSJEKTARBEID.....	6
2.0 TEORETISK BAKGRUNN	8
2.1 FAGDIDAKTIKK.....	8
2.2 NÆRMILJØ	11
2.3 PROSJEKTARBEID.....	13
2.4 LÆRINGSKULTURER	14
2.5 PEDAGOGISK DOKUMENTASJON.....	15
3.0 METODE	17
<i>VALG AV METODE</i>	<i>17</i>
<i>PROBLEMSTILLING.....</i>	<i>18</i>
<i>UTVIKLING AV EMPIRISKE DATA.....</i>	<i>18</i>
<i>FORSKNINGSETIKK</i>	<i>19</i>
<i>ANALYSE- OG TOLKNINGSARBEID.....</i>	<i>20</i>
3.1 METODEKRITIKK.....	21
<i>VALIDITET.....</i>	<i>21</i>
<i>RELIABILITET</i>	<i>21</i>
4.0 FUNN OG RESULTATER.....	23
4.1. <i>TEMAER.....</i>	<i>23</i>
4.1.1. <i>OPPSTART</i>	<i>23</i>
4.1.2. <i>SLIPPE KONTROLLEN</i>	<i>24</i>
4.1.3. <i>HVORDAN FANGE OPP?</i>	<i>24</i>
4.1.4. <i>HVORDAN TOK DU TAK I DET IGJEN?.....</i>	<i>25</i>
5.0. DISKUSJON.....	26
5.1. <i>OPPSTART</i>	<i>26</i>
5.2. <i>SLIPPE KONTROLLEN.....</i>	<i>27</i>
5.3. <i>HVORDAN FANGE OPP?</i>	<i>28</i>
5.4. <i>HVORDAN TOK DU TAK I DET IGJEN?.....</i>	<i>29</i>

6.0 AVSLUTNING	31
7.0 REFERANSELISTE	32
8.0 VEDLEGG	34

1.0 Innledning

1.1 Faglige begrunnelser og relevans for barnehageprofesjonen

Personlig begrunnelse

Helt siden jeg var liten har byen vært preget av musikalsk historie. Denne startet en gang på 1960- tallet og varer fortsatt i dag med nyere trønderrockere. Det finnes mange symbolikker som pryder byen: statuer, bilder, museum og CD- cover som pryder byen. Selv med et slikt kulturelt innhold i byen opplever jeg ikke at lokalkunnskapen gjenspeilet seg noe spesielt i min barnehagetid på 2000-tallet. I senere tid har jeg ofte fundert på hvorfor den historisk- kulturelle delen av nærmiljøet fremdeles ikke fremheves mer i dagens barnehager. Byen har et opplevelsessenter (rockemuseum) som store deler av året ikke er i bruk. Et senter som først og fremst kan legge til rette for gode spennende relasjoner til byen og nærmiljøet, men også kan styrke barnas kjennskap til den kulturelle historien som henger over byen vår.

Ideen for bachelorprosjektet ble til da jeg i praksis drøftet ideen min om å besøke opplevelsessenteret som en impuls med barnehagesjefen, og mottok positive tilbakemeldinger på det. Når barnehagegruppen besøkte opplevelsessenteret, fikk barna både informativ og visuelle erfaringer med den kulturelle historien vår.

Aktualisering og faglig begrunnelse

Selv om det finnes mange grunner til hvorfor vi i barnehagen bør jobbe med kulturell historie er det spesielt en ting jeg vil nevne. I de senere årene har det blitt lagt mer vekt på hvordan viktigheten av erfaringer i nærmiljøet og lokalsamfunnet kan bidra til opplevelser og tilhørighet til stedet (Horrigmo, 2014, s.28).

Rammeplan for barnehager (2017) pålegger barnehagen fremgår det i kapitlet om nærmiljø og samfunn at barnehagen **skal** gjøre barn kjent med lokalhistorie, institusjoner og steder i nærmiljøet. Kapitlene om nærmiljø og samfunn anses som svært sentrale i bachelorprosjektet og for dagens barnehager ved at Rammeplanen pålegger barnehager at barna **skal** bli kjent med nærmiljøets lokale historie og på det viset legge tilrette for gode læringsmuligheter.

Stortingsmelding nr. 16 (1979-1980) viser til viktigheten av kulturarbeid i nærmiljøet ved å ta i bruk den kulturarven som finnes lokalt og i ulike lag av folket. Gjennom å ta i bruk stedets kulturarv er det en faktor som kan bidra til å styrke barns identitet og tilhørighet til stedet. På

den måten kan de få erfaringer av tilhørighet og samtidig være en del av fellesskapet både i barnegruppen, men også i byen (Horrigmo, 2014, s. 30).

Gangdal og Strømblad (2020) poengterer i sitt debattinnlegg at selv om nærmiljøet kan være kjent for barna, er det ikke sikkert at vi har utforsket det på barnas premisser. Dette kan ses i sammenheng med det rammeplanen sier om nærmiljøet, at barnehagen skal introdusere barna for personer og steder i nærmiljøet (Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 27). Når vi tar utgangspunkt i barnas synspunkter ved utforskning, vil det danne et grunnlag for å kunne fremheve sine synspunkter innenfor barnets aldersadekvat.

1.2 Problemstilling

"Dette blir spennende, prosjektarbeid er noe vi har lite erfaringer med!», sa en tidligere praksislærer til meg. Denne setningen har holdt seg i bakhodet mitt fra en praksis i 2020. Jeg ble nysgjerrig, interessert og fasinert over hvor lite erfaring andre barnehager har rundt arbeidsmetoden – prosjektarbeid. Temaarbeid foregår hele tiden i barnehagen, men det prosjektarbeidet som barnehagelæreren sammen med avdelingen og barnegruppen driver sammen skjer minimalt. Prosjektarbeid gjør meg nysgjerrig, interessert og fasinert da dette er noe som drives med barna. Hvorfor praktiseres det minimalt, når prosjektarbeid er en gylden mulighet til å skaffe seg mer erfaringer innenfor et bestemt tema sammen?

Byens kulturellehistorie er som et teppe hengende over byen, hvor enn jeg går støter jeg på momenter, statuer, institusjoner eller andre gjenstander av kulturelt opphav. Etter at min sønn flere ganger ytret ønske om å se rompestatuene. Dette har gjort at jeg har fått mer og mer interesse for og nysgjerrighet for den kulturelle historien. Jeg opplever at den musikalske historien ikke inngår i så stor grad i byens barnehager, tiltros for at vi har et opplevelsessenter som ligger max fem- seks kilometer unna de tolv sentrumsnære barnehagene i byen. Slik kom jeg frem til problemstillingen:

På hvilken måte kan prosjekt om byens kulturelle historie bidra til læring om nærmiljøet?

1.3 Begrepsavklaring

Opplevelsessenteret er et senter der det befinner seg et *rockemuseum*. Mer spesifikt handler rockemuseet om trønderrocken. Senteret inneholder alt fra historier, instrumenter, bilder og visuelle veier som kan kobles til trønderrocken. Jeg kommer til å skrive opplevelsessenteret i oppgaven når jeg refererer til rockemuseet.

Hva legger jeg i ordet *læring*? Barn lærer gjennom alt de erfarer, sanser og opplever og gjennom å legge til rette for barns nysgjerrighet og undring utvikler barn sin forståelse (Gjems, 2016, s. 410). Prosjektarbeid er en prosessorientert vei til læring, og med læring mener jeg erfaring.

Jeg. I dette forskningsprosjektet kommer jeg til å bruke formuleringer knyttet til meg selv fra innledning til metoddelen etter som at prosjektet jeg forsker på er mitt eget prosjekt fra tidligere praksis.

1.4 Prosjektarbeid

Bachelorprosjektet er basert på en tidagers praksis i fjerde studieår ved DMMH. Jeg var i en barnehage og observert før jeg fant en impuls vi kunne starte prosjektet ut ifra. Jeg vil i dette kapitlet forklare stegvis hva det var vi gjorde i prosjektperioden. Slik at det vil være lettere å se sammenhengen mellom metode, drøfting og konklusjon i bachelorprosjektet mitt. I beskrivelsen av prosjektet vil jeg bruke fiktive navn slik at det blir lettere å sette seg inn i prosjektet, og prosjektets følelser og bevegelser.

Dag 1: Tur til opplevelsessenteret som impuls for videre arbeid. Barna fikk se og høre om lokale musikere fra byen vår. Deretter tegnet de det de satt igjen med fra turen til opplevelsessenteret.

Dag 2: Prosjekttime i barnehagen. Vi lager og dekorerer gitarer.

Dag 3: Tur til det lokale biblioteket. Vi låner bøker om byens musikkhistorie og går forbi Prucende sin buss på vei hjemover.

Dag 4: Musikkamling for hele barnehagen. Vi har disko. Barna danser til sangen E6 og andre lokale musikere.

Dag 5: Prosjekttime i barnehagen. Vi gir gitaren strenger og hører på strengenes ulike lyder.

Dag 6: Prosjekttime i barnehagen. Vi kobler tekst til bevegelse.

Dag 7: Planleggingsdag. Relasjonskompetansen. Foredragsholderen sa det så fint *et uttrykk skal gi inntrykk og for at det skal skje må vi være likeverdige i møtene med barnas uttrykk.*

Dag 8: Prosjekttime på musikkrommet. Vi fortsetter med dans. De som ønsker, får muligheten til å vise frem dansen sin på musikksamling neste dag.

Dag9: Musikksamling for hele barnehagen. Vi snakker om prosjektet, hva barna har gjort og opplevd og viser frem dansen.

Dag 10: Refleksjon i personalgruppen.

2.0 Teoretisk bakgrunn

I dette kapitlet redegjøres det for teoriene som er relevant i forhold til mine funn og problemstilling i dette forskningsprosjektet.

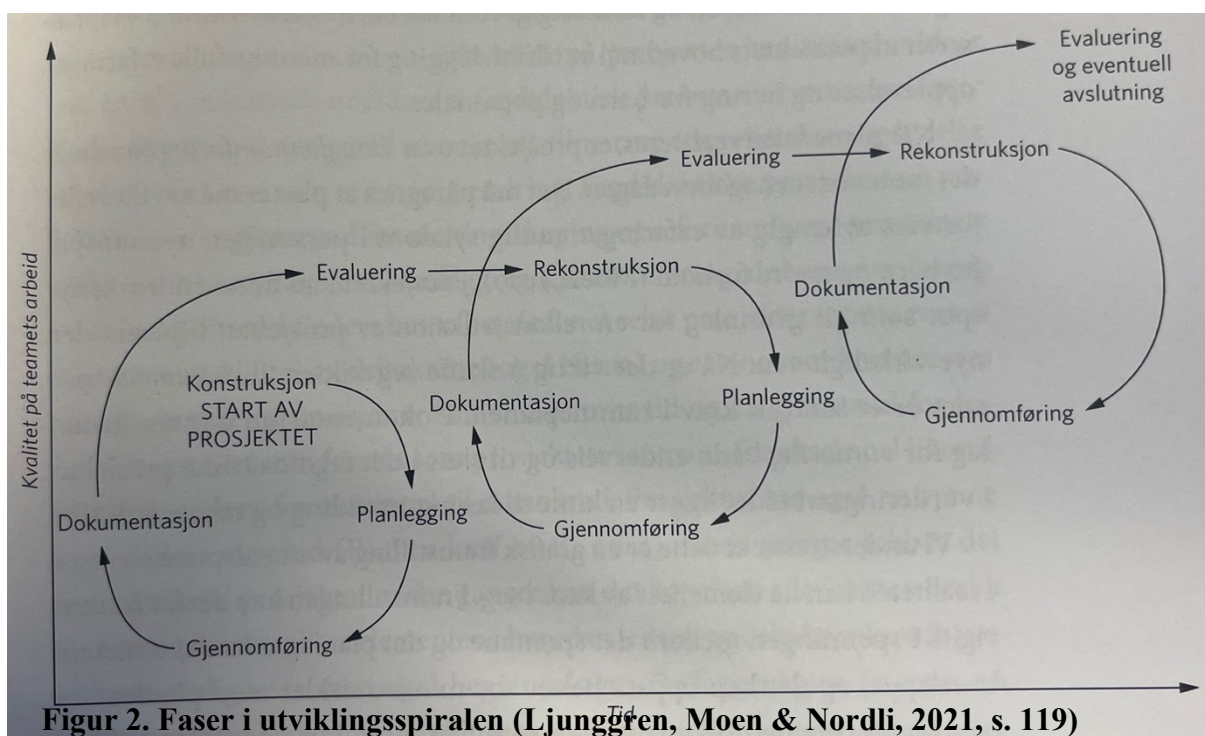
2.1 Fagdidaktikk

Fagdidaktikk

Fagdidaktikk beskriver en handling der barnehagelæreren som må være i stand til å ta valg og forankre det i faglig kompetanse. Det vil si at barnehagelæreren må ha kjennskap til lovverk som rammeplan for barnehager, barnehageloven, barnehagens mandat og ha innsikt i barns omsorg, lek, læring og danning (Moen, 2012, s. 28).

Fagdidaktisk prosjektarbeid

Fagdidaktisk ledelse er et begrep det finnes lite forskning på, i kontrast til *pedagogiskledelse* og *didaktikk* som har mye forskning bak seg (Ljunggren, Moen & Nordli, 2021, s. 116-117). Når det gjelder fagdidaktisk ledelse mener Ljunggren, Moen og Nordli at det baserer seg på en relasjonsmodell i didaktikken som en arbeidsmetode mellom teori – det abstrakte og praksis. Det vil si at man skaper kobling mellom teori om faget og didaktikken. Fagdidaktisk arbeid er prosesser som munner ut i hverandre, viser til figur 2.

Figur 2. Faser i utviklingsspiralen (Ljunggren, Moen & Nordli, 2021, s. 119)

Hvor prosessen går fra start, planlegging, gjennomføring, dokumentasjon, evaluering og rekonstruksjon før prosessen begynner på nytt igjen med rekonstruksjon av det materialet som allerede eksisterer (Ljunggren, Moen & Nordli, 2021, s. 119). Dette er være en viktig faktor for systematisk fagdidaktisk arbeid som skal sørge for faglig forankring, samt åpenheten rundt sammenhengen i prosjektet. (Ljunggren, Moen & Nordli, 2021, s. 120).

Fagdidaktisk prosjektleder

For at fagdidaktiske prosesser som nevnt over kan forekomme er det viktig å benevne en annen viktig faktor, nemlig prosjektleder. For at slike prosesser kan tas i bruk i barnehagen er det viktig at prosjektleder er kjent med begrepet «constantly becoming», som Ljunggren, Moen og Nordli benevner i *Fagdidaktikk for SRLE* (2021). Dette handler om tilnærming til et prosjekt som stadig er i utvikling, noe også prosjektleder må være i stand til å håndtere, *endring*. Som prosjektleder må man gå inn med åpent sinn og ha en forforståelse for at prosjektet ses som et narrativ i samspill med barna (Ljunggren, Moen & Nordli, 2021, s. 121).

For et fagdidaktisk prosjekt drives gjennom barna, og prosjektleder må derfor være klar over at prosjektet kan ha et tema en dag, mens en annen dag dras det i motsatt retning. Det kan oppleves som meget rigid å bruke utviklingsspiralen i prosjekter, men det kan også ses på som en enorm ressurs for analysering og videre planlegging med fagdidaktiske prosjekter. Slik analysering vil også være en ressurs for at prosjektlederen skal kunne føre prosjektet gjennom fortolkning av situasjoner med barn i prosjektarbeid. Ved å bruke barnas uttrykk og oversette det til en felles forståelse i personal- og barnegruppen. Samtidig er det viktig for prosjektleder å skape en viss ramme rundt prosjektet rettet mot nærmiljø og samfunn (Ljunggren, Moen & Nordli, 2021, s. 123).

Ljunggren, Moen og Nordli (2021) sier at prosjektlederen også må fungere som en nettverksbygger eller brobygger. Dersom et fagdidaktisk prosjekt fører vei uten for barnehagen er det prosjektlederens oppgave å sørge for at det er mulig å besøke steder uten for barnehagen. Ved å blant annet informere eller kontakte foresatte, institusjoner eller andre steder i nærområdet for at turer kan være aktuelle. Til sist må prosjektlederens alltid sørge for å opprettholde et visst engasjement rundt det fagdidaktiske prosjektet, ved bruk av utviklingsspiralen vil prosjektlederen stadig se om prosjektet forholder seg interessant eller ikke. Dette fører til at man må gjøre justeringer for å holde seg i *flytsonen*, altså at det tilpasser seg barnegruppen og medarbeiderne (Ljunggren, Moen & Nordli, 2021, s. 123). Når det gjelder fagdidaktiske prosjekter mener Ljunggren, Moen og Nordli at det kan være en faktor for å opprettholde barnehagen som en lærende organisasjon og styrke kvalitetsarbeidet i barnehagen.

Lyttende didaktikk

Lytting er en metafor for åpenhet og sensitivitet for andre, noe som er en viktig faktor dersom improvisasjon er en del av didaktikken. Med improvisasjon menes det at man blir mer bevisst på hva som skjer i nuet, hva kan utvides og utforskes i dette øyeblikket. Barns rett til medvirkning og medskapning i barnehagen forsterker viktigheten av en slik tilnærming til didaktikken – lyttende didaktikk (Jansen, 2018, s. 47). Metaforen *barnehagelæreren som dirigent med et orkester som improviserer* kan dra paralleller til artikkel skrevet av Turid Thorsby Jansen hvor hun ble invitert til improvisatorisk konsert. Konserten hadde ikke en planlagt oppsetning, men skulle ta utgangspunkt i Våroffer av Igor Stravinsky (Jansen, 2018, s. 47). Våroffer skisseres som rammene rundt konserten. Både dirigenten og musikerne måtte improvisere noe som resulterte i en improvisasjonsbasert konsert. Ifølge Jansen (2018) kan konserten dra paralleller til barnehagehverdagen og den lyttende didaktikken. Barn improviserer stadig i lek og andre aktiviteter, mens barnehagelæreren er dirigenten i leken. Barnehagelæreren legger tilrette for at barn gjennom improvisasjon skal kunne tilegne seg kunnskap om det som interesserer dem (Jansen, 2018, s. 49).

Didaktikken kobles ofte opp mot strukturerte planer for ulike opplegg, mens innenfor den lyttende didaktikken fremheves det at skisser er forberedelsesmaterialet. Ved å bruke skisser isteden for planer skaper det grunnlag for at barnehagelæreren kan bruke improvisasjon som tilnærming til et tema (Jansen, 2018, s. 52). Det forutsetter at barnehagelæreren er oppmerksom på verbale og nonverbale uttrykk for at improvisasjon skal forekomme.

Carla Rinaldi tidligere leder for en Reggio Emilia barnehage belyser sitt syn på den lyttende didaktikken i form av en prosess som blir kommunisert og delt, en deltakende didaktikk (Jansen, 2018, s. 52). Gjennom deltakende didaktikk skapes en åpen prosess med barn, ansatte, personalet og foreldre.

Selv om lyttende didaktikk løsriver seg fra den opprinnelige didaktikken med strukturerte planer, påpeker Jansen at improvisasjonsbasert arbeidsmetode ikke er uten rammer. En slik metode må ha visse rammer å forholde seg hvis ikke vil det oppstå kaos (Jansen, 2018, s. 53). Ved å sette visse rammer for et arbeid legger det tilrette for frihet innenfor rammene. Noe som gjør det lettere for barn å forholde seg til, i den forstand at det innsnevrer mulighetene samtidig som at det er en viss frihet inni rammene (Jansen, 2018, s. 57).

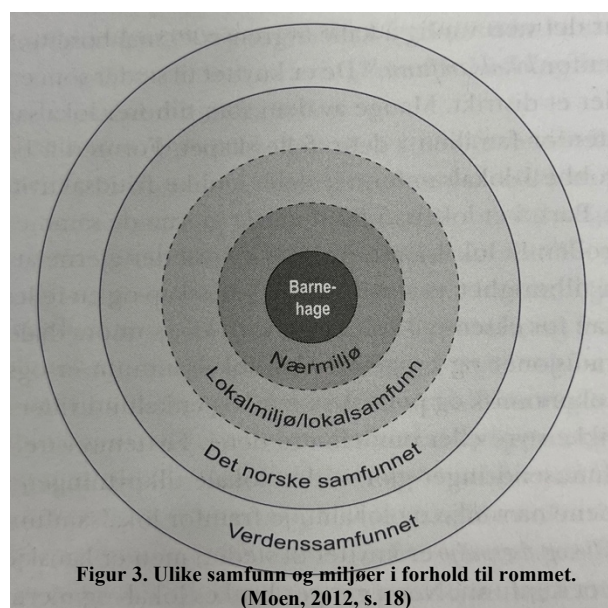
Ifølge Jansen (2018) står oppmerksomhet sentralt i lyttende didaktikk. Ved å være oppmerksom og til stede her og nå får barnehagelæreren med seg det som interesserer barna i øyeblikket. Videre belyser

Jansen (2018) fire sider som kan bidra til å fremme barnehagelærerens improvisatoriske egenskaper med barna:

«1. Barnehagelærerens væremåter med barna, 2. Barnehagelærerens innstilling og holdning til det pedagogiske arbeidet, 3. Barnehagelærerens syn på kunnskap sammen med barn og 4. Barnehagelærerens rammer for arbeidet».

2.2 Nærmiljø

Moen (2012) sier at nærmiljø kan knyttes til større lokalsamfunn, men at det ikke noen klare grenser rundt hvor stort et nærmiljø er. Det som derimot kan påpekes er at et nærmiljø *må* være forankret i en plass, det må høre til noe. Nærmiljø kan både være uten for barns hjem, barnehage eller andre tilknytningsplasser barnet har. Viser til figur 3, hvor det fremgår tydelig at nærmiljøet har tilknytning til barnehagen som er tilfelle her (Moen, 2012, s. 18). Barnas hjem kunne også stått plassert i midten, fordi nærmiljøet også er knyttet til hjemmet.

Historie

Historie handler om fortida, altså en tid som er passert. Voksne og barn har en fortid med ulike erfaringer, som legger grunn for deres fortidsforståelse. Historie eksisterer over alt, både besteforeldre, foreldre, media og kulturarv har en form for historie som kan knyttes opp mot barn (Moen, 2012, s. 101). Noe som kan engasjere barn i nettopp historie. Hvor enn vi beveger oss vil det være historie til stede gjennom interaksjon med nærmiljøet eller i form av fortellinger. Ifølge Moen (2012) kan erfaringer med historie bidra til spennende vinklinger i prosjektarbeid og det daglige livet i barnehagen. Samtidig som at Moen (2012) viser til undersøkelser om lite bruk av historie i barnehager.

Historie, altså noe som har skjedd i fortiden kan oppfattes som et spennende tema for barn, ved at de får innblikk i hva som skjedde før i tiden eller hvordan nærmiljøet til deres var for mange hundre år siden (Moen, 2012, s. 102). Historie kan bidra til at barn opplever kulturelle erfaringer både sammen, men også som enkelt individ som kan ses på som en brobygger til deres identitet. At de kan knytte et fellesskap rundt historien, men også sammen (Moen, 2012, s. 103).

Gjennom hundre tusen har det eksistert historier som har blitt videreført til nye generasjoner. De nyere generasjonene har med seg historien samtidig som at de har konstruert nye og egne versjoner av den (Moen, 2012, s. 104). Moen (2012) sier at tradisjon ofte er knyttet til kulturelle elementer som er verdifulle og en viktig del av samfunnets sosiale arv. Dette kan være tradisjoner som for eksempel jule – eller påskefeiring. Dette er tradisjoner som har ført historien i mange tusener av år.

For barn kan det å ta del i eller utforske historiske tradisjoner eller kulturarv oppfattes som interessante. Det kan skape rom for utforskning og engasjement i det som skjedde for hundre år siden (Moen, 2012, s. 106). Et fenomen med historisk bakgrunn kan ifølge Moen (2012) bidra til spennende temaer for utforskning. Det gir rom for undring, utforskning og bruk av fantasien i kreative prosesser som kan være med på å forme barnas egen identitet (Moen, 2012, s. 107). For at det skal være mulig for barn få en utforskende tilnærming til historien er det viktig at personalet i barnehagen har en viss historisk kunnskap for at det skal kunne bygge videre på deres interesser (Moen, 2012, s. 110). Ved en historisk tilnærming til nærmiljøet er det viktig at personalet har sondert terrenget slik at de vet hvor de kan ta med barna. Eksempelvis kan det være bibliotek, historiske momenter eller andre elementer av historisk opphav (Moen, 2012, s.113). Moen (2012) belyser at det eksisterer mange kilder til kunnskap om lokalhistorie og kulturtradisjoner på et sted.

Bruk av nærmiljøet

Horrigmo (2021) sier det så fint «å være turist i eget lokalsamfunn kan være en tilnæringsmåte for å oppdage det interessante i samfunnslivet». Når det finnes et moment i nærmiljøet som interesserer de største barna, vil det å være turist i eget lokalsamfunn bidra til økt kunnskap om stedet. Gjennom å aktivt bruke nærmiljøet som en ressurs får de største barna altså mulighet til å tilegne seg kunnskap om samfunnet. De eldste barna får perspektiver på hvordan det er å være en del av samfunnet og hva som befinner seg i det (Moen, 2012, s. 38). Moen (2012) hevder at de største barna lærer med hele seg og ved førstehåndserfaringer (direkte og sansemessig erfaringer med et objekt eller referent) (Høigård, 2013, s.164) vil de få en direkte erfaring med nærmiljøet.

Stedstilhørighet

Stedstilhørighet dannes i følge Horrigmo (2021) gjennom en sensorisk-emosjonell komponent og en kognitiv komponent. Med det mener Horrigmo (2021) at opplevelse og forståelse av et sted er viktige komponenter for å tilegne seg stedstilhørighet. Gjennom aktiv deltakelse og samspill mellom individ og nærmiljøet skapes en form for bevissthet rundt stedet. Dette er en prosess som foregår hele tiden for å

stadig utvikle tilhørigheten til stedet (Horrigmo, 2021, s. 61). Nye impulser til nærmiljøet som utforskes og utvikles i samspill med andre kan skape rom for tettere tilhørighet til stedet.

Barneperspektiver

Barn oppfatter verden annerledes enn voksne fordi de har mindre kropper, ulikt erfaringsgrunnlag og ulik kompetanse (Moen, 2012, s. 67). Ifølge Moen (2012) må vi se på barneperspektivet som et perspektiv med flere perspektiver i seg. Barnas perspektiver er både personlige og kontekstavhengig. Derfor må barnehagepersonell prøve å sette seg inn i deres perspektiver for å prøve å se verden gjennom barnas øyne. Man kan alltid prøve å ta andres perspektiver, men man vil aldri kunne innta et annet barns perspektiver fullt ut. Gjennom prøve å innta barnas perspektiver kan det bidra til at barna føler seg inkludert i fellesskapet (Moen, 2012, s.67).

2.3 Prosjektarbeid

Prosjektarbeid i barnehagen inspirert av Alice Kjær (2016) drives gjennom et bestemt læringssyn: *«andres arbeid kan ikke kopieres bare være til inspirasjon»*. Altså prosjektarbeid handler om en prosess innenfor et tema som drives av barnegruppens fascinasjon, interesse og spørsmål (Kjær, 2016, s. 16).

Ifølge Kjær (2020) handler prosjektarbeid om å fordype seg i et tema sammen med en gruppe barn. Det fremgår ikke noen spesifikke mål eller krav til prosjektet, da det er selve prosessen som er målet. Et prosjektarbeid starter med en impuls som drives videre av barnas engasjement og nysgjerrighet (Kjær, 2020, s. 18). Det er viktig å være lydhøre alle verbale og nonverbale uttrykk i et prosjektarbeid slik at det kan drives videre med barna. Prosjektarbeidsmetoden settes visse krav til barnehagelæreren som at man må være lyttende, iakttakende og nysgjerrig til handlinger barna gjør og uttrykker (Kjær, 2020, s. 19). Kjær (2020) belyser et læringssyn som legger vekt på et likeverdige møte mellom barn og voksne, der alle er aktive i prosessen. Læring i et prosjektarbeid er ikke bare egnet som en individuell prosess, men også en gruppeprosess hvor vi lærer sammen (Kjær, 2020, s. 19).

2.4 Læringskulturer

Læring er prosesser som foregår kontinuerlig gjennom hele livet (Nordtømme, 2013, s. 15). Barn skaper stadig nye konstruksjoner gjennom erfaringer livet tilbyr. Det vil si at barn er aktiv skaper og med konstruktør av egen kunnskap gjennom erfaringene barnet tilegner seg. Gjennom å erfare og konstruere egen kunnskap skaper barnet en ryggsekk fylt med kunnskap som vil følge barnet gjennom livet.

Innenfor læring finnes det ulike teoretiske byggesteiner som knyttes opp mot nyere forskning: *behavioristiske læringsteorier, sosiokulturelle læringsteorier og kognitive læringsteorier*. I dette bachelorprosjektet settes fokuset på kognitive læringsteorier.

Jean Piaget (1896-1980) utviklet en teori om «*mennesket gjennom ulike utviklingsstadier, fra det primitive til det avanserte, på sin vei til et fullt ut voksent, intellektuelt tenkende menneske*» (Nordtømme, 2013, s. 24). Læring forstås som en kontinuitet fra enkle til mer komplekse modeller (Nordtømme, 2013, s. 24). Ifølge Piaget teorier (2013) foregår det læring gjennom at barnet tilpasser seg miljøet i samsvar med barnets modning. En slik tilpasning til miljøet kalles for adaptasjon. Innenfor begrepet adaptasjon ligger det to sentrale begreper assimilasjon som vil si at barnet forsøker å tilpasse omgivelsene til seg selv. Barnet tar i bruk ny kunnskap og tar det med seg i ryggsekken sin. Den andre akkomodasjon, som vil si at barnet tilegner seg kunnskap som er helt ny og dermed må skape en ny plass i ryggsekken (Nordtømme, 2013, s. 24). Disse to begrepene krever likevekt for at barnet skal kunne tilpasse seg den nyetablerte kunnskapen. Piagets teorier baserer seg på at barnet kan konstruere egen kunnskap gjennom interaksjon med andre og verden. Dette skjer ved at barnehagelæreren legger til rette for gode læringssituasjoner tilpasset barnets modning og alder uten å være et forstyrrende element i læringsprosessen. Hvis ikke barnehagelæreren er i stand til å legge til rette for gode læringssituasjoner kan det være til hinder for barnets selvstendige utvikling (Nordtømme, 2013, s. 24).

Piagets utviklingsteorier har inspirert mange forskere i sitt arbeid. Alice Kjær (2016) er en av mange forskere som har tatt inspirasjon fra Piagets teorier i sin forskning. Kjær (2016) belyser i boken prosjektarbeid i barnehagen. Fra fasinasjon til fordypelse at barn gjennom prosjektarbeid konstruerer sin forståelse av verden i samspill med omgivelsene. Videre sier hun at læring ikke bare skjer individuelt, men også i gruppeprosesser hvor barna kan lære av hverandre. Kjær (2016) benevner også at det foregår læring som en prosess der barnet tilegner seg ny kunnskap gjennom sanseintrykk barnet allerede kjenner til (assimilasjon). Videre skriver hun at barnet konstruerer helt ny kunnskap fra omgivelsene og skaper en ny plass i ryggsekken (akkomodasjon). Gjennom assimilasjon og akkomodasjon vil barnet over tid skape en forståelse for hvordan noe henger sammen (Kjær, 2016, s. 20).

Læring foregår over alt, i lek, samspill, diskusjoner mm. Nordtømme (2013) beskriver hvordan læring gjennom utforskende spørsmål fra barn står sentralt. Gjennom å være nysgjerrige på det barnet undrer seg over skaper det rom for læring på barnets premisser.

2.5 Pedagogisk dokumentasjon

Pedagogisk dokumentasjon handler om kartlegginger, utarbeidede handlingsplaner, notater, bilder, tegninger, fotografier, observasjoner (Björklund, Björby & Èssen, 2018, s.7). Pedagogisk dokumentasjon er et verktøy for å sikre at barnehagen stadig er i utvikling. Gjennom å fange opp det som skjer i barnehagen generelt og i konkrete situasjoner (Björklund, Björby & Èssen, 2018, s. 9). I følge Björklund, Björby og Èssen er ikke pedagogisk dokumentasjon ment som et hjelpemiddel til et konkret mål, men en metode for å gjøre barnehagelæreren bevisst på hva som skjer, hvordan vi handler og hvorfor. Det skaper rom for å reflektere over egen praksis.

Innenfor pedagogisk dokumentasjon er det et tema om «å gripe dokumentasjon og føre diskusjoner» (Kolle, Larsen & Ulla, 2020, s. 97). Dette rettes mot pedagogisk dokumentasjon i prosjektarbeid. Gjennom arbeid med prosjekter er personalet særlig opptatte av å søke etter barnas innspill og spor. Noe som vil skape rom for barns utvikling innenfor et tema (Kolle, Larsen & Ulla, 2020, s. 97). Videre belyser Kolle, Larsen og Ulla at barnehagelæreren må være i stand til å bruke improvisasjon når hen søker etter barns innspill og spor i et tema. Det forutsetter at barnehagelæreren er nysgjerrig og interessert i barnas verbale og nonverbale ytringer og uttrykk. En slik prosess kan starte ved at barnehagelæreren legger ut en impuls og dras videre med barna (Kolle, Larsen & Ulla, 2020, s. 97).

Ulla, Kolle og Larsen (2020) viser til en pedagogisk dokumentasjonsspiral som de har utarbeidet:

1. *Observasjon – legge merke til og bli interessert i noe*
2. *Dokumentasjon – stoppe opp og dokumentere glimt fra hverdagen.*
3. *Tolkning – bringe til kollektiv drøfting, deling, dveling og kritisk refleksjon*
4. *Nye tanker og tolkninger – skape nye ideer, perspektiver og interesser*
5. *Nye prosjekter – gjøre på nytt og på nye måter.»*

Denne pedagogiske dokumentasjonsspiralen skaper grunnlag for en kontinuerlig prosess som stadig er i bevegelse. Den legger til rette for at barns interesser og nysgjerrighet kan føre prosjektet over i nye og spennende veier (Ulla, Kolle & Larsen, 2020, s. 98-99). Ulla, Kolle og Larsen belyser hvordan en slik

dokumentasjonsspiral i prosjekter bidrar til at barnehagelæreren tar del i prosessen med barn. Gjennom pedagogisk dokumentasjon underveis i prosjektet får barnehagelæreren mulighet til å bidra og rette fokuset i den retningen barna ønsker (Ulla, Kolle & Larsen, 2020, s. 100). En slik pedagogisk dokumentasjon skaper transparent i barnehagens innhold og arbeidsmetoder både for personalet, foreldre og barn (Ulla, Kolle & Larsen, 2020, s. 110).

Ifølge Ulla, Kolle og Larsen (2020) stopper ikke prosessen etter at barnehagelæreren har tatt bilder og annen dokumentasjon for prosjektet, men det skaper rom for kritisk refleksjon og redskaper for videre arbeid. De henviser videre til at enhver dokumentasjon kan åpne en ny dør i prosjektet for videre arbeid.

Ulla, Kolle og Larsen (2020) påpeker at en slik form for pedagogisk dokumentasjon kan oppleves som vanskelig i form av at barnehagelæreren kan føle på å miste kontrollen. Samtidig belyser de hvordan erfaringene deres viser til at en slik prosess skaper rom for en annen interaksjon med barn og at barnehagelæreren får kontroll i form av en annen arbeidsmetode.

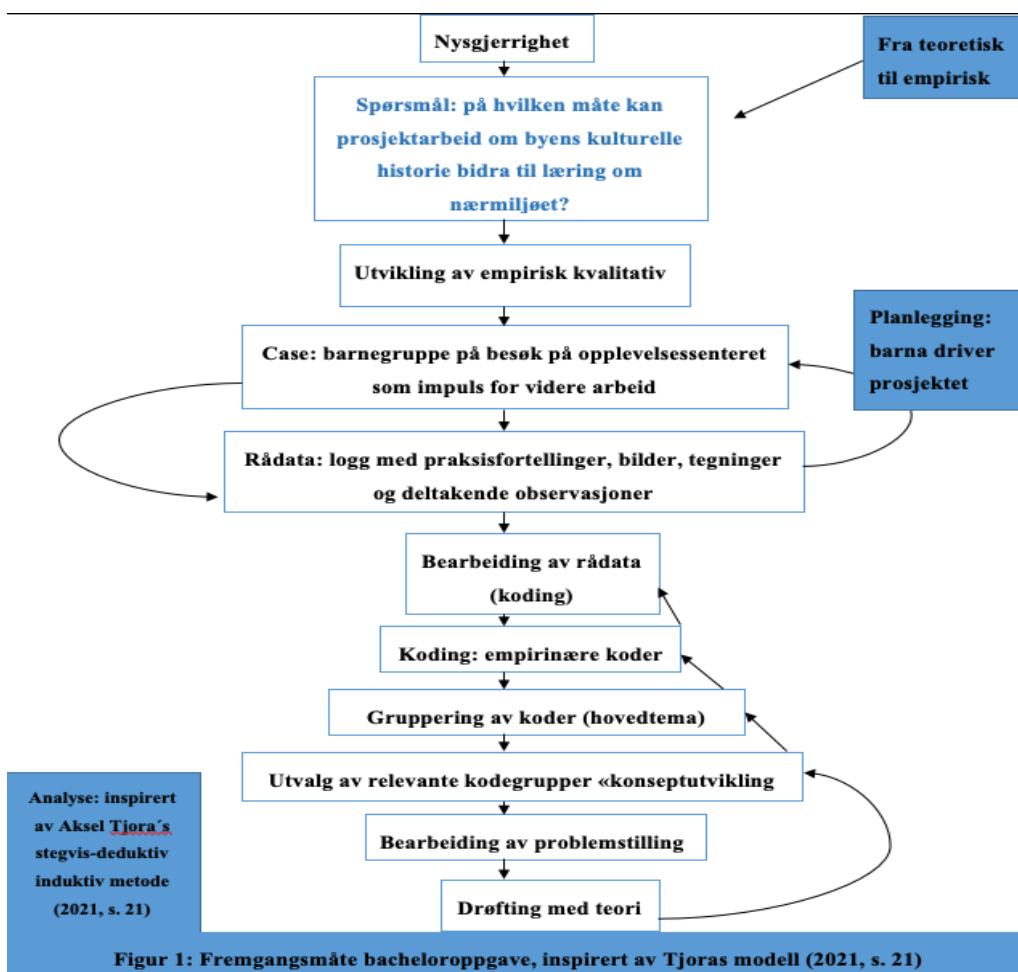
3.0 Metode

En metode kan beskrives som en handling som går fra å løse et problem til å konstruere ny kunnskap (Dalland, 2020, s. 53). Innenfor metode finnes det to ulike tilnærminger, som er kvalitativ og kvantitativ metode. Kvantitativ metode gir data i form av målbare enheter, mens kvalitativ metode gir data som ikke kan tallfestes, men som fanger opp meninger og opplevelser (Dalland, 2020, s. 54).

Valg av metode

Valget av metode ble på den ene siden styrt av problemstillingen (Kvale & Birkmann, 2015, s.137). På den andre siden ble det styrt av tilgang til materialet jeg har belyst ovenfor.

Ifølge Tjora (2021) oppstår forskningsideer når det befinner seg et fenomen man blir nysgjerrige på. Dette prosjektarbeidet er jeg nysgjerrig på. For det interessante her er hva var det vi egentlig gjorde i prosjektet og hva har vi fått ut av det. Jeg har valgt en kvalitativ tilnæringsmetode for å sikre at datamaterialet fanger opp meninger og opplevelser som oppstår i prosjektarbeid gjennom observasjoner. Jeg har valgt å visualisere de ulike fasene i bachelorprosjektet ved å bruke en grafisk (figur 1) modell inspirert av Aksel Tjoras stegvis – deduktiv induktive metode (Tjora, 2021, s. 21).

Problemstilling

Før innhenting av datamaterialet ble problemstillingen generert til: kan byens musikkhistorie bidra til læring om nærmiljøet? Og på hvilken måte? Etter endt praksis, loggføring og veiledning med veilederne mine fikk problemstillingen en ny drakt som innsnevret og tydeliggjorde hva jeg ønsket å sette forske på (Sando, 2022, s. 74-75).

Utvikling av empiriske data

Som visualisert i grafikken (figur 1, case) startet den skapende prosessen med et besøk på opplevelsessenteret som en impuls til videre arbeid. Opplegget ble gjennomført en gang med en barnegruppe på ni storbarn. Datamaterialet som kom til syne etter besøk hos opplevelsessenteret inntar en langt mindre plass enn selve prosjektet, men er det materialet som banet veien for videre arbeid med prosjektet.

Prosjektarbeid

Datamaterialet som er gjenstanden for analysearbeidet, ble dannet under et ti dagers prosjektarbeid (ca. en time per dag) som jeg gjennomførte under fjerde års praksis ved DMMH i samarbeid med de ansatte i barnehagen (figur 1, case).

Prosjektarbeid – planlegging og utvikling av nye impulser

Prosjektet jeg gjennomførte baserer seg på Alice Kjær sin oppfatning av prosjekt arbeid, *barna som drivere av prosjektet* (Kjær, 2020, s. 18). Det lå derfor ingen faste planer for veien videre i prosjektet, annet enn observasjon av de største barna. Disse observasjonene dannet veien videre: observasjon, valg av impuls, legge tilrette for ny impuls, observasjon også startet prosessen på nytt.

Prosjektarbeid – datainnsamlingsmetoder

I prosjektarbeid blir pedagogisk dokumentasjon brukt aktivt som arbeidsmetode for å inspirere, motivere og skape nye veier i prosjektet (Kolle, Larsen & Ulla, 2020, s. 97).

Datamaterialet som danner grunnlaget for bachelorprosjektet, ble generert gjennom en kvalitativ observasjonsmetode (Dalland, 2017, s. 96). Innsamlingsmetoden kan beskrives som deltakende observasjon som vil si at man kombinere det å være aktivt deltakende i prosessen og samtidig iakttar det barna foretar seg (Thagaard, 2018, s. 62). Ansatte i barnehagen og jeg deltok i prosessen med barna, samtidig som at vi noterte og reflekterte i etterkant. Dette i form av logg (store som små hendelser),

praksisfortellinger (beskrivelse av en bestemt situasjon) (Bergsland & Jæger, 2022, s.37) og tegninger gjennom et ti dagers prosjekt.

Komprimert kan det sies at det ble brukt kvalitative datainnsamlingsmetoder i form av aktivt deltagende observasjon, loggføring og praksisfortellinger.

Prosjektarbeid – utvalg

Informantene er strategisk utvalgt, og er en gruppe med de største barna i barnehagen hvor jeg hadde praksis. Barna er strategisk utvalgt til prosjektet av den grunn at de er i en alder hvor det er enklere å fange opp uttrykkene de kommer med (Dalland, 2017, s. 57) og for at de største barna skulle få et *eget* prosjekt.

Forskningsetikk

I forbindelse med et bachelorprosjekt er det flere etiske overveielser man må forholde seg til, noe også jeg har gjort i dette prosjektet. Både før, underveis og i etterkant ved bearbeiding og analyse av datamaterialet, og ved skriving av bachelorprosjektet. Forskningsetikk handler om å ivareta personvernet til utvalget i prosjektet på slik at de ikke vil ta skade av eller pålegges noe ekstra belastning ved å delta i prosjektet (Dalland, 2020, s. 168). Dette innebærer konfidensialitet i form av å holde utvalget i prosjektets identitet og private data anonymt, i tillegg å forelegge at deltakelse i prosjektet er frivillig med mulighet for å trekke seg så lenge studien pågår (Dalland, 2020, s. 173-174).

Under prosjektarbeidet ble datamaterialet innhentet gjennom åpen observasjon. Deltakerne visste at det ble tatt bilder, skrevet notater og praksisfortellinger som videre munnet ut i en logg med rådata (Larsen, 2017. 106). Barnas foresatte og de ansatte i prosjektet ble informert om prosjektets innhold gjennom loggen som ble vedlagt i samtykkeskjema. Samtykkeskjema er utarbeidet etter DMMHs retningslinjer (DMMH, 2020).

Analyse- og tolkningsarbeid

I etterkant av hver prosjekttime noterte jeg ned observasjonen, i tillegg til tanker som oppsto underveis. På den måten kunne jeg legge tilrette for en ny prosjektdag med barnas stemme som utgangspunkt (kjær, 2020, s. 18). Etter ferdig utfylt logg gjorde jeg meg kjent med rådatamaterialet. Rådatamaterialet som beskrevet i (1.4.) dannet utgangspunktet for analysen med koding. Jeg ble kjent med Aksel Tjora sin stegvis- deduktiv induktiv metode og brukte denne videre i arbeidet rundt analysen. Hvor vi arbeider fra rådata til konsepter eller teorier (Tjora, 2021, s. 20). Fremgangsmåten er induktivt empirisk drevet hvor man går tilbake og deduktivt tester det man har gjort for å kvalitetssikre empirien (Tjora, 2021, s. 21). Etter refleksjoner med medstudenter og veiledere har jeg gått mye frem og tilbake i kodingen, noe som kobles til Tjoras (2021) deduktive testing av empirien. Jeg gikk deduktivt til verks og testet kodene og kodegruppene som oppsto for å sikre at det teoretiske og empiriske samsvarer (Tjora, 2021, s. 20).

Bachelorprosjektets rådata er i hovedsak i tekstform, men med noen bilder og tegninger. Etter reinskriving av råmaterialet ble materialet kodet ved hjelp av Taguette med empirinære koder for å ta vare på det spesifikke i materialet (Tjora, 2021, s. 218). Etter at jeg kodet rådatamaterialet med alt som var relevant satt jeg igjen med 37 empirinære koder. Ved en slik prosess fikk jeg en klar forståelse for empiriens innhold. Neste steg i prosessen var mer systematisk i form av kodegrupperinger. Følgende grupper mener jeg var de gjentakende og mest interessante i det empiriske innholdet:

(1) kjennskap til byens musikkhistorie (2) Impuls – besøke opplevelsessenteret (3) tegne det de satt igjen med (4) barns sammenligning mellom et ekte objekt og det de laget (5) observasjon (6) pedagogisk dokumentasjon (7) ny impuls- gitaren (8) ny impuls – dans.

Til sammen ble det åtte kodegrupper, som jeg videre plasserte i fire hovedtemaer:

(1) Oppstart (2) slippe kontrollen (3) hvordan fange opp (4) hvordan tok du tak i det igjen.

Ved utvikling av hovedtemaer går vi ifølge Tjora (2021) litt ut av analysen som empirisk styrt og over på teoretiske innspill som samsvarer med de gjeldene temaene. Tema 1 viste en tydelig relevans til oppstarten av et prosjekt, tema 2 var rettet mot det å slippe kontrollen, tema 3 viste en tydelig relevans til hvordan man kan fange opp barnas innspill i prosjektet mens tema 4 rettet seg mer mot hvordan jeg kunne bruke tema 3 og videreføre det i videre arbeid.

Disse kodegruppene er etter SDI metoden de mest aktuelle temaene for oppgavens videre del – drøftingskapittelet.

3.1 Metodekritikk

Validitet

Validitet handler om relasjonen mellom prosjektet og det man undersøker, samt hvorvidt de funnen i prosjektet svarer på det spørsmålet vi forsøker å stille (Tjora, 2021, s.260). Samtidig som at det handler om forholdet mellom bachelorprosjektet og valg av kvalitetssikring av empiri og det teoretiske grunnlaget for å styrke prosjektets validitet (Tjora, 2021, s. 263). I bachelorprosjektet er jeg ute etter hvordan barn gjennom prosjektarbeid om byens kulturelle historie kan tilegne seg kunnskap om nærmiljøet. Observasjonene forteller gjerne hva barna gjør, tenker og sier. Dalland sier at det som forskes på må ha en relevans og være gyldig for problemet som undersøkes (Dalland, 2020, s. 44). Observasjonene rundt prosjektet har en klar tråd til problemstillingen, og de observasjonene som gjøres med innsamling av data er essensielt for relevansen (Tjora, 2021, s. 263). Valg av metode og bachelorprosjektet må ha en relevans til hverandre for at det skal skape troverdighet (Bergsland & Jæger, 2022, s. 44). Ved å velge kvalitativobservasjon som metode styrker det troverdigheten mellom bachelorprosjektet og det man undersøker fordi metoden fanger opp barnas meninger og opplevelser i prosessen.

Gjennom SDI metoden har jeg gått flere runder deduktivt til verks for å kvalitetsteste det empiriske materialet (viser til figur 1). Ved å stegvis gå induktivt frem i prosessen fra rådata til konsepter eller teorier, for så å gå deduktivt tilbake for å teste det materialet som foreligger. Ved en slik prosess skapes det en større troverdighet mellom prosjektet og det som undersøkes (Tjora, 2021, s. 260)

Reliabilitet

Reliabilitet handler om sammenhenger internt i bachelorprosjektet, altså gjennom analysestrategi i form av relevante koblinger mellom teori, empiri og analyse som må redegjøres (Tjora, 2021, s. 263). Hva som brukes og hva som ikke brukes av observasjoner er en sårbar faktor for kvalitative studier (Tjora, 2021, s. 263). Slike faktorer er noe jeg må være bevisst på ved presentasjon av funn og drøfting. Med det menes det at mine tanker ubevisst kan påvirke det jeg har observert og hvordan det har blitt tolket. Ifølge Tjora handler reliabilitet «om intern logikk eller sammenheng gjennom hele forskningsprosjektet» (Tjora, 2021, s. 259). Ut ifra det kan det tolkes at ved å bruke en bestemt type strategi kan det hjelpe bachelorprosjektet til en transparent og intern logikk. Ved bruk av stegvis-induktiv deduktiv modellen (viser til figur 1) kan det bli lettere for den kritiske leseren å se prosessen i prosjektet.

Jeg har valgt å forske på mitt eget prosjekt som gjør at jeg i forkant må tenke over ulike momenter i forskningen. Dette handler om distanse til eget prosjekt. Hvor jeg må prøve å holde meg objektiv og gå inn med blanke ark, for å fange essensen i bachelorprosjektet. Selv om tanken er å gå inn i prosjektet med objektive øyne påpeker Larsen (2017) at det å være helt objektiv i forskning vil være umulig. Min forforståelse påvirker hva jeg så og hva jeg ikke så. Noe som kan svekke relabiliteten i bachelorprosjektet.

Det å stille kritiske spørsmål til egen forskning vil også bidra til å styrke relabiliteten. I rådatamaterialet stiller jeg meg kritisk til om jeg klarte å observere og skrive det som oppsto i situasjonen, eller om jeg har mistolket situasjonen. Dalland (2020) påpeker viktigheten av å være et instrument som fanger opp det som skjer i situasjonen, og på samme tid gjør den transparent for andre. Gjennom refleksjoner med ansatte i prosjektgruppen har de fått innblikk i mine tolkninger av situasjoner, samtidig som at de delte sine observasjoner. Slik vil vi kunne se på samme situasjonen, men med ulike øyne. Disse refleksjonen har bidratt til at jeg har gjennomgått datamaterialet om igjen for styrke prosjektets arbeid.

For å styrke relabiliteten i bachelorprosjektet er Tjoras stegvis- deduktiv induktiv metode med på å skape struktur i prosjektet (Tjora, 2021, s. 259). Tjora (2021) beskriver hvordan internlogikk eller sammenheng i et prosjekt er med på å skape reliabilitet. Altså gjennom å følge en bestemt struktur med tydelige krav i forhold til utvikling av empirien via koding og kodegrupperinger som skaper grunnlaget for relevant teori (Tjora, 2021, s. 259).

Utvalget av deltakere i prosjektet vil også ha betydning for relabiliteten i forskningsprosjektet Valget av deltakere var ikke tilfeldig, men strategisk. Både de ansatte og barna var jeg kjent med fra før, noe som kan ha en innvirkning på påliteligheten (Tjora, 2021, s. 264). Ved å ha en relasjon til utvalget i bachelorprosjektet kan man risikere bli påvirket og mindre objektiv i prosessen. For å styrke påliteligheten har jeg valgt å bruke medstudenter, veiledere og kolleger som en arena for refleksjon. Under refleksjoner med disse har det oppstått spørsmål om min objektivitet i prosjektet og hvordan jeg kan styrke dette. Ved å gjennomføre SDI metoden opp til flere ganger har jeg prøvd å kvalitetssikre min objektivitet mest mulig (Tjora, 2021, s. 21). Dalland (2020) belyser hvordan det å skjerpe alle sansene (hørsel, lyd og lukte sans) kan være en metode for å opprettholde fullt fokus i prosjektet og dermed fange opp det essensielle i situasjonen.

4.0 Funn og resultater

Under ligger oppgavens funn etter endt analysearbeid som er gjort for bachelorprosjektet. I resultatdelen presenteres de fire temaene som i analysen som fremsto som relevante og betydningsfulle for å besvare problemstillingen: *På hvilken måte kan prosjekt om byens kulturelle historie bidra til læring om nærmiljøet?*

4.1. Temaer

I analysen ble det bragt frem fire temaer som et resultat av den stegvis- deduktiv induktive analysen: «oppstart», «slippe kontrollen», «hvordan fange opp» og «hvordan tok du tak i det igjen». Alle de fire temaene beskriver prosjektets bevegelser og bevarer prosjektets empiriske innhold. Etter at temaene og deres empiriske innhold er fremlagt, vil disse videre drøftes opp mot teorier som er presentert tidligere. Det oppsto mange spennende situasjoner i prosjektet, men det er spesielt to observasjoner som vil bli hyppig referert til gjennom funn og resultater og drøftings kapitlene. Den ene handler om gitaren som ikke var ekte og den andre handler om barnas fasinasjon rundt sangen E6.

4.1.1. Oppstart

Resultatene i analysen viser til hvordan observasjoner av barnegruppen i forkant av prosjektet har bidratt til å finne et tema som barna engasjerer seg for. Barna fikk gjennom besøk på opplevelsessenteret på dag 1, kjennskap til byens kulturellehistorie. Ved besøket fikk barna erfaringer med byens kulturelle bakgrunn gjennom informasjon om

Figur 4: Barna går gjennom E6 på opplevelsessenteret.

ulike musikere, hva musikerne gjorde, hvem de var og deres tilknytning til byen vår. Barnegruppen fikk også se ulike instrumenter og andre elementer som musikerne har brukt opp gjennom årene. Gitarer i utallige variasjoner, billykter som scenelys, en rosa stol som noen musikere hadde stjålet for å få et ekstra sete i bussen sin. Barna fikk også konkret visualisering av bilvegen E6 og byer veien går gjennom, samt elementer som ulike statuer og CD – cover fra byens kulturelle historie.

Selv om Kjær (2016) sin prosjektarbeidsmetode er knyttet til barns interesse og fascinasjon, er det visse didaktiske valg som må tas. Dette kan knyttes opp mot Ljunggren, Moen og Nordli sin utviklingspiral, som går fra start, planlegging, gjennomføring, dokumentasjon, evaluering og rekonstruksjon av prosjektet (Ljunggren, Moen & Nordli, 2021, s. 119)

Ved besøk på opplevelsessenteret fikk barna også erfaringer knyttet til nærmiljøet rundt barnehagen (Moen, 2012, s. 18). De fikk med andre ord erfart at opplevelsessenteret tilhører byen deres og befinner seg ikke så alt for langt unna barnehagen barna selv går i.

4.1.2. Slippe kontrollen

Å slippe kontrollen skjer kontinuerlig gjennom hele prosjektet alt fra dag 1 til dag 10. Etter turen til opplevelsessenteret fikk barna i oppgave å tegne sine opplevelser. Barna fikk bruke sin stemme til å uttrykke hva de satt igjen med. Utover i prosjektet kom det frem flere situasjoner som uttrykker barnas stemme. Et eksempel på dette er fra dag 6 i prosjektet:

«Men Lise! Det er jo ikke en ordentlig gitar», «Åh, er det ikke?», «Nei! Den har jo ingen strenger».

I analysen kommer det frem at barna sammenligner en ekte gitar med gitaren de har laget, som er uten strenger. Flere slike situasjoner forekommer underveis i prosjektets prosess, som ved dag 5:

Barna er samlet på musikkstund nede på musikkrommet, noen av barna fra prosjektgruppen begynner å forme bevegelser med kroppen knyttet til teksten i sangen E6.

I denne situasjonen kobler barna sangen E6 til bevegelser som de relaterer til, slik som *kanskje ligg det nånn i arman hennes no – barna samler hendene som om de holder noe*. En tydelig relasjon mellom tekst og bevegelse.

4.1.3. Hvordan fange opp?

Det kommer frem i analysen at pedagogisk dokumentasjon, praksisfortellinger, observasjoner og refleksjoner er gjennomgående i prosjektarbeidet. Observasjoner av barna slik som denne på dag 5 i prosjektet:

«Nå kommer E6!», sier et barn. «Åh, ja», responderer et annet barn. Videre samler barna hendene sine som om de holder noe i hendene sine samtidig som sangen spiller «han kjøre E6, den strakeste veien».

Andre elementer som tydeliggjør hvordan uttrykkene i prosjektet ble fanget opp knyttes opp mot tegningene barna tegnet etter endt tur til opplevelsessenteret. En form for pedagogisk dokumentasjon. Videre kommer det frem hvordan refleksjoner i personalgruppen har bidratt til å fange opp det barna engasjerer seg for.

4.1.4. Hvordan tok du tak i det igjen?

Analysen belyser videre hvordan jeg tok tak i barnas uttrykk og brukte det i prosjektet. Etter at barna tegnet det de satt igjen med fra turen resulterte det i tegninger av gitarer og scenelykter av billys. Her ble fokuset rettet over på gitaren da flertallet tegnet en gitar. Et annet eksempel som tydeliggjør hvordan barnas uttrykk gjorde inntrykk er observasjonen rundt et barns uttrykk fra dag 6 i prosjektet:

«Men Lise! Det er jo ikke en ordentlig gitar», «Åh, er det ikke?», «Nei! Den har jo ingen strenger».

Etter at barnet uttrykte sin misnøye mot den uekte gitaren, tok jeg tak i det og brukte det som en videre impuls i prosjektet.

Noen av barna samler hendene sine som om de holder noe i hendene.

I denne observasjonen fra dag 5, tok jeg tak i entusiasmen til barna rundt dansen og bygget videre på det i neste prosjekttime. Jeg formidlet mine observasjoner til barna rundt dansen, og kom med en impuls til videre arbeid. Skape en egen dans gjennom bevegelse og tekst.

5.0. Diskusjon

Denne bachelorforskingen har som formål å gi en innsikt på hvilken måte prosjektarbeid om byens kulturelle historie kan bidra til læring om nærmiljøet. Dataene i forskningen er basert på en logg fra en praksis gjennomført med en gruppe på ni storbarn. Data fra denne loggen er blitt analysert ved hjelp av en stegvis – deduktiv induktiv analyse metode. I den følgende diskusjonen bringes resultatene frem, og her tas det utgangspunkt i de resultatene som er blitt fremlagt. Alle tema drøftes enkeltvis opp mot problemstillingen og teorien som er presentert tidligere. Til sist diskuteres en samlet forståelse av temaene knyttet opp mot problemstillingen. Gjennom drøftingen refereres det til barnehagelæreren og ikke *jeg*, etter som at det er i praksis profesjonen som barnehagelærer dette prosjektet har foregått.

5.1. Oppstart

I oppstarten kommer det frem hvordan selve prosjektet er bygget på barnas premisser og engasjement (Kjær, 2018, s. 16). Kjær (2018) nevner at man gjennom prosjektarbeid fordyper seg i et tema sammen, dette for å skape fine læringsprosesser både gruppevis, men også individuelt. Oppstarten i prosjektet belyser tydelig hvordan gruppen før og i oppstart har vist interesse for byens kulturelle historie. Slik som besøket på opplevelsessenteret, hvor de fikk visualisert det de snakket om tidligere i barnehagen.

Prosjektet vektlegger at dette er på bakgrunn av observasjoner som er gjennomført før prosjektoppstart, som viser barnas interesse innenfor byens kulturelle historie. En fellesnevner i resultatene er at det er knyttet mye lokalhistorie i oppstarten av prosjektet. Alt fra instrumenter, kjente musikere, konkrete og sanger. Et slikt tema som lokalhistorie kan bidra til spennende fortidstemaer i et prosjekt der barna får ta del i den kulturelle historien. Det kan også bidra til å forme barnas identitet, gjennom å knytte et fellesskap rundt historien både individuelt og sammen (Moen, 2012, s. 103).

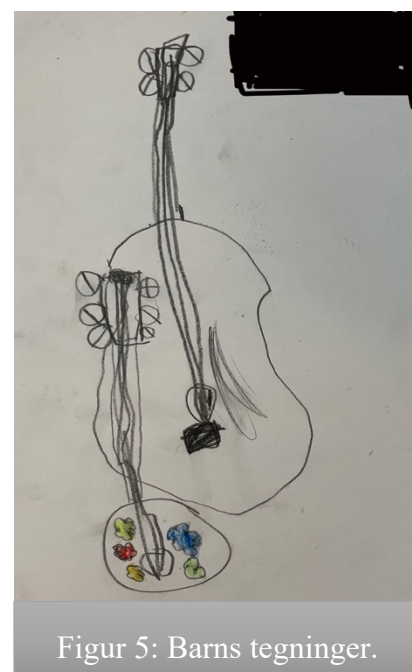
Oppstarten belyser hvordan bruk av historie i prosjektarbeid har en positiv effekt i kreative prosesser. Med det menes det at prosjektet bidrar til kreative prosesser hvor barna får bruke fantasien sin, undre seg og utforske det interessante rundt den kulturelle historien (Moen, 2012, s. 107). Ved slike prosesser i et prosjekt er personalets historiekunnskaper essensielle for å bygge videre på det barna ser på som spennende og interessant (Moen, 2012, s. 110). Prosjektet belyser personalets forkunnskaper rundt temaet ved å vise til selve oppstarten. Hvordan prosjektet gir barna innsikt i byens kulturelle historie, viser til konkrete og eksempler knyttet til lokale musikere i byen.

For at barna skal kunne undre og utforske den kulturelle historien belyser prosjektets oppstart hvordan det å være turist i eget lokalsamfunn vil bidra til slike erfaringer (Horrigmo, 2021, s. !!). Dette gjøres ved at de største barna tar i bruk nærmiljøet og bruker det til sin fordel ved å tilegne seg kunnskap om

nærmiljøet. Videre fikk barna erfaringer om samfunnet og hva som befinner seg i vår nærhet rundt barnehagen (Moen, 2012, s. 38). I tillegg fikk barna førstehåndserfaringer til den kulturelle historien gjennom synlige og sanselige konkreter på opplevelsessenteret (Høigård, 2013, s. 164). Selv om barna får erfaringer knyttet til nærmiljøet er det imidlertid også andre faktorer som står sentralt: *stedstilhørighet*. Ved at barna får erfaringer av å være turist i egen by får de desto mer bevissthet rundt stedet de befinner seg i og opprettholder en kontinuerlig prosess knyttet til tilhørigheten til stedet (Horrigmo, 2021, s. 61).

5.2. Slippe kontrollen

For at prosjektet skal kunne lykkes i å la barna drive det, er det gjennom prosjektet synlig at barnehagelæreren er iakttakende, lyttende og nysgjerrig på det barna uttrykker (Kjær, 2018, s. 18). For eksempel når barna får muligheten til å tegne det de satt igjen med fra opplevelsessenteret. Her kommer det frem hva som kreves av barnehagelæreren i et prosjektarbeid. Barnehagelæreren må være i stand til å håndtere stadig endring i prosjektet og gå inn med et åpent forstående sinn som legger tilrette for at prosjektet starter med en impuls til opplevelsessenteret og dras i den retningen tegningene uttrykker (Ljunggren, Moen, Nordli, 2021, s. 121). Selv om prosjektarbeid drives med barna og deres uttrykk, er det på den andre siden viktig å skape rammer rundt prosjektet (Ljunggren, Moen, Nordli, 2021, s. 123). Her er rammene rundt prosjektet tydelig – *byens kulturelle historie*.

Figur 5: Barns tegninger.

Å slippe kontrollen i prosjektarbeid kan kobles til metaforen om at *barnehagelæreren er dirigenten mens barna er orkestret som improviserer* (Jansen, 2018, s. 47). Dette er noe som krever at barnehagelæreren legger til rette for at barn gjennom prosjekt om noe som interesserer dem tilegner seg kunnskap om temaet (Jansen, 2018, s. 49). Slik det kommer frem i prosjektet etter et utsagn fra et barn:

«Men Lise! Det er jo ikke en ordentlig gitar». «Åh, er det ikke?». «Nei! Den har jo ingen strenger».

Sitatet visualiserte barnet som orkesteret som finner en ny retning i prosjektet og barnehagelæreren som dirigent ved å være lyttende og legge tilrette for at uttrykket til barnet gjør inntrykk (Jansen, 2018, s. 49).

Didaktikken kobles oftest opp mot strukturerte planer for ulike opplegg, men innenfor prosjektarbeid brukes det mer skissebaserte forberedelser (Jansen, 2018, s. 52). Slik det kommer frem i prosjektet kan det imidlertid diskuteres hvordan strukturerte planer vil sette en stopper for barnas orkester. Ved å basere seg på strukturerte planer vil det være vanskeligere for barnehagelæreren å føre prosjektet videre ut ifra barnas fortolkninger av prosjektet, fordi det skaper lite rom for improvisasjon (Ljunggren, Moen, Nordli, 2021, s. 123). Imidlertid viser prosjektet hvordan barnehagelæreren som dirigent både klarer å opprettholde en interesse og videreføre prosjektet gjennom å være lydhør, utforske barnas innspill, forholde seg i stadig endring og på samme tid skape en viss ramme rundt prosjektet (Jansen, 2018, s. 57).

Det å ha kompetanse om barn og hvordan barn ser verden er noe Moen (2012, s. 67) bekrefter, i likhet med prosjektet, at man gjennom barnets perspektiv prøver å se og forstå hvordan barnet tenker og opplever ulikesituasjoner i prosjektet. Selv om barnehagelæreren kan ha et syn på situasjonen, kan det imidlertid vise seg å bety noe helt annet dersom barnehagelæreren prøver å se det fra barnets perspektiv. I eksemplet hvor barna er nede på musikkrommet:

Barna er samlet på musikkrommet, noen av barna fra prosjektgruppen begynner å forme bevegelser med kroppen nyttet til teksten i sangen E6.

Her vil det å se situasjonen fra barnets perspektiv skape et større innsyn i hva barnet prøver på. Er det slik at barnet bare danser eller konstruerer barnet en dans koblet opp mot teksten i sangen? For en person uten profesjonskunnskap fra barnehagelærerutdanning vil denne dansen ses på som en moro dans. I analysen ser vi tydelig hvordan barnehagelæreren gjennom å ta barnets perspektiv har klart å se hvordan barnet opplever sangen gjennom å koble tekst og bevegelser sammen (Moen, 2012, s. 67). Barnehagelæreren tar til seg inntrykkene barna gir og møter de med et utforskende blikk, som viser hva de er opptatte av i dansen.

5.3. Hvordan fange opp?

Funnene peker på at barnehagelæreren har brukt ulike former for pedagogisk dokumentasjon for å fange opp essensen i prosessen (Björklund, Björby & Èssen, 2018, s. 9). Det belyses hvordan praksisfortellinger, observasjoner, refleksjoner og tegninger bidrar til å drive prosjektet videre med barna. Kolle, Larsen og Ulla (2020) beskriver hvordan barnehagelæreren i prosjektarbeid er særlig opptatt av å finne barnas innspill og interesse og skape gode læringssituasjoner basert på noe barna er opptatte av. Dette er noe som gjenspeiles i analysens funn via blant annet praksisfortellinger. Praksisfortellingen om barna nede på musikkrommet er barnehagelærerenes fortolkning av situasjonen

som bidrar til at prosjektet forholder seg i en kontinuerlig bevegelse (Kolle, Larsen & Ulla, 2020, s. 98-99).

For at barnehagelæreren skal kunne fange opp barnas innspill og uttrykk kan vi på den ene siden se på utviklingsspiralen til Ljunggren, Moen og Nordli (2021) hvor prosessen går kontinuerlig fra start, planlegging, gjennomføring, dokumentasjon, evaluering og rekonstruksjon. Her trekkes det frem hvordan pedagogisk dokumentasjon i prosjektet bidrar til å skape nye sider innenfor temaet. Et eksempel på dette er:

Når barna får i oppgave å tegne noe de satt igjen med fra turen til opplevelsessenteret.

Disse tegningene skaper en rekonstruksjon temaet barna allerede har vært innom, nemlig opplevelsessenteret og byens kulturelle historie. Tegningene bidro til å rekonstruere en ny vei rettet mot *gitaren* (Ljunggren, Moen & Nordli, 2021, s. 119). På den andre siden har vi Alice Kjær (2018) sitt syn på prosjektarbeid, som knyttes mot å fordype seg i et tema sammen med barna. Hvor selve prosessen er målet og det å være lydhør til barnas innspill og uttrykk står sentralt (Kjær, 2018, s. 19). Til tross for at dette er to ulike tilnærminger til prosjektarbeid, har de allikevel likheter som kan kobles til prosjektet. Både utviklingsspiralen og Kjær har en tanke om å videreutvikle temaet barnehagelæreren allerede har introdusert og skape nye sider eller veier i prosjektet. Dette gjøres ved bruk av ulike former for pedagogisk dokumentasjon på lik linje som funnene belyser i oppgaven.

En siste og tredje part som kobles til prosjektets måte å fange opp det som oppsto i situasjonene er Ulla, Kolle og Larsens (2020) dokumentasjonsspiral. Dokumentasjonsspiralen tar i likhet med Kjær og utviklingsspiralen for seg kontinuerlige prosesser som viderefører prosjektet. Dersom barnehagelæreren i prosjektet ikke hadde tatt i bruk pedagogisk dokumentasjon som middel til å skape en transparent og flyt i prosessen, ville ikke prosessen blitt ført videre med barna. Det kan imidlertid belyses hvordan en god dokumentasjon av prosessen bidrar til det å fange opp og videreutvikle det barna interesserer seg for (Ulla, Kolle & Larsen, 2020, s. 97). Hadde det ikke blitt brukt tegning som en del av den pedagogiske dokumentasjonen i starten av prosjektet, er sannsynligheten stor for at barnehagelæreren ikke har klart å fange opp interessen for *gitaren*.

5.4. Hvordan tok du tak i det igjen?

Det å bruke pedagogisk dokumentasjon og didaktikk for å underbygge hvilken retning barna ønsker å dra prosjektet i, skaper grunnlaget for videre prosesser i prosjektet. Gjennom prosjektet har barnehagelæreren vært nødt til å finne balansen mellom rammene, frihet og valg. Innenfor de gitte rammene har barna fått frihet til å drive prosjektet videre og basert på dokumentasjonen har

barnehagelæreren vært nødt til å ta ulike valg gjennom prosessen (Jansen, 2018, s. 57). Et eksempel på dette er når:

Barna fikk i oppgave å tegne det de satt igjen med fra opplevelsessenteret. Det som gikk igjen, var billykter som scenelys og gitarer.

Her måtte barnehagelæreren ta et valg til tross for at det var to ulike temaer som kom frem. Barnehagelæreren tok et didaktisk valg, ut ifra hva flertallet hadde tegnet- *gitarer*. Funnene belyser hvordan det på bakgrunn av barnas interesser, fascinasjon, pedagogisk dokumentasjon og didaktisktenkning ble lagt tilrette for nye veier innenfor prosjektet (Kjær, 2016, s. 18).

Gjennom å bruke barnas innspill til å føre veien videre i prosjektet skaper det grunnlag for at barna kan konstruere sine egen læring av temaet basert på interesse og engasjement (Nordtømme, 2013, s. 15). Dette kan eksemplifiseres:

«Men Lise! Det er jo ikke en ordentlig gitar». «Åh, er det ikke?». «Nei! Den har jo ingen strenger»

Det kommer frem i prosjektet at et barns forståelse av gitaren som ble lagd ikke stemte med barets tidligere erfaringer. Barnet hadde allerede kunnskaper om gitaren i ryggsekken sin som ikke samsvarte med den som barnet lagde (Nordtømme, 2013, s. 24). Med dette sitatet som utgangspunkt ble det skapt en ny vei i prosjektet rettet mot *gitarens strenger*.

Prosjektet trekker frem hvordan barn aktivt deltar og konstruerer sine forståelser av temaet (Kjær, 2016, s. 20). Ved at barnehagelæreren legger tilrette for at det skal kunne skje. På den ene siden kan det kobles til assimilasjon, altså at barnet gjennom tidligere erfaringer om gitaren setter spørsmålstegn til den som ble lagd i prosjekt timen, på bakgrunn av at gitaren ikke samsvarte med barnets tidligere erfaringer. På den andre siden har vi barnehagelæreren som gjennom observasjoner skaper grunnlaget for prosjektets videre vei basert på barnas uttrykk (Kolle, Larsen & Ulla, 2020, s. 98-99).

6.0 Avslutning

I rammeplan for barnehager (2017) understrekes det at barnehagen *skal* gjøre barna kjent med nærmiljøets lokale historie og samtidig skape gode læringsmuligheter, likevel viser undersøkelser at historiske tilnærminger blir lite brukt i barnehagen (Moen, 2012, s. 101). Datamaterialet og resultatene som er blitt fremlagt viser til en metode som kan gjøre barna kjent med nærmiljøet på basert på deres interesser. Under funn og drøfting kommer det frem hvordan ulike prosesser i prosjektet legger til rette for at barn skal kunne tilegne seg ulike erfaringer knyttet til byens kulturelle historie. På deres premisser.

Prosjektet og prosjektets deltakere som blir skildret i forskningsoppgaven bidrar til å synliggjøre hvilken funksjon prosjektarbeid har og den grad det bidrar til å skape erfaringer eller å konstruere kunnskap rundt et tema i barnehagen. Norges barnehager bør i større grad benytte seg av den kulturarven byen har å tilby. Ikke bare for å videreføre historisk kulturarv, men også for å gi barn innsikt i byen deres- hvor er barnet fra? Skape tilhørighet og samhold, og på samme tid bruke kulturarven til å utvikle barn identitet (Moen, 2012, s. 103).

Man kan dermed konkludere med at prosjektets prosess fra start til slutt har bidratt til at barna gjennom prosjektarbeid om byens kulturelle historie har tilegnet seg kunnskap om nærmiljøet. Det kommer frem i prosjektet at barn gjennom interesse og engasjement konstruerer sin forståelse av temaet og dermed tilegner seg både ny og allerede utviklet kunnskap (Nordtømme, 2013, s. 15).

Prosjektet tydeliggjør også viktigheten av improvisasjon, *barnehagelæreren som dirigent med et orkester som improviserer*. Med andre ord legger barnehagelæreren gjennom prosjektarbeid til rette for at barn skal kunne tilegne seg kunnskap om det som interesserer dem (Jansen, 2018, s. 49). *Altså et uttrykk skal gi inntrykk*.

7.0 Referanseliste

- Bergsland. M. D &. Jæger. H. (2022). Bacheloroppgaven. Bergsland. M. D & Jæger. H. (Red). *Bacheloroppgaven i barnehagelærer utdanningen*. (S. 15- 51). Cappelen Damm Akademisk.
- Dronning Mauds Minne. Høgskole for barnehagelærerutdanning. (2017, 23. Oktober). *Etiske retningslinjer for forskning ved Dronning Mauds Minne Høgskole for barnehagelærerutdanning (DMMH)*. <https://dmmh.no/media/dokumenter/forskning/20171023-forskningsetiske-reglementer-endelig.pdf>
- Gangdal. S. & Strømlad. M. K. (2020, 17. Februar). Hvorfor turdag i nærmiljøet? Barnehage.no. <https://www.barnehage.no/kronikk-naermiljo/hvorfor-turdag-i-naermiljoet/138705>
- Gjems. L. (2016). Barn, språk, læring og lek. Glaser. V. Drugli. M. B. Størksen. I. (Red). *Utvikling, lek og læring i barnehagen. Forskning og praksis*. (S. 410-423). Fagbokforlaget.
- Kunnskapsdepartementet (2017) *Rammeplan for barnehager: innhold og oppgaver*. Utdanningsdirektoratet.
- Horrigo. K. J. (2014). *Barnehagebarn i nærmiljø og lokalsamfunn. Fagdidaktikk – aktiviteter og opplevelser*. Fagbokforlaget.
- Moen. K. H. (2012). *Nærmiljø og samfunn i barnehagen*. (2. Utg). Universitetsforlaget.
- Ljunggren. B., Moen. K. H. & Nordli. A. (2021) Ledelse av fagdidaktisk prosjektarbeid i barnehagen. Horrigo. K. J. & Rosland. K. T. (Red) *Fagdidaktikk for SRLE. Barnehagens fagområder, kunnskapsgrunnlag og arbeidsmåter*. (s. 116-127). Cappelen Damm Akademisk.
- Jansen, T. T. (2018). Lyttende didaktikk. Barnehagelærerens improvisatoriske profesjonsutøvelse i et didaktisk perspektiv. Broström. S., Lafton. T. & Letnes. M. A. (Red). *Barnehagedidaktikk. En dynamisk og flerfaglig tilnærming*. (S. 46-65). Fagbokforlaget.
- Horrigo. K. J. (2021) Nærmiljø og samfunn – stedsforståelse og tilhørighet. Horrigo. K. J. & Rosland. K. T. (Red). *Fagdidaktikk for SRLE. Barnehagens fagområder, kunnskapsgrunnlag og arbeidsmåter*. (S. 54-77). Cappelen Damm Akademisk.
- Høigård. A. (2016). *Barns språkutvikling. Muntlig og skriftlig*. (3. Utg). Universitetsforlaget.
- Kjær. A. (2016). *Prosjektarbeid i barnehagen. Fra fascinasjon til fordypelse*. Cappelen Damm Akademisk.

Stortingsmelding. (1979). *Bedre nærmiljøer*. (St. Meld. Nr. 16). Stortinget.

https://www.stortinget.no/no/Saker-og-publikasjoner/Stortingsforhandlinger/Lesevisning/?p=1979-80&paid=3&wid=b&psid=DIVL1356&pgid=b_0787

Nordtømme. S. (2013). Perspektiver på læring i barnehagen. Hognes. H. D. Angell. M. L. & Nordtømme. S. (Red). *Barnehagens læringsliv*. (S. 15-27). Fagbokforlaget.

Björklund. E., Björby. L. O. & Éssen. G. (2018). *Pedagogisk dokumentasjon. Å utvikle seg og lære sammen*. Pedlex.

Kolle. T., Larsen. A. S. & Ulla. B. (2020). *Pedagogisk dokumentasjon. Inspirasjoner til bevegelige praksiser*. (2. Utg). Fagbokforlaget.

Dalland. O. (2021). *Metode og oppgaveskriving*. (7. Utg). Gyldendal.

Tjora. A. (2021). *Kvalitative forskningsmetoder i praksis*. (4. Utg). Gyldendal.

Thagaard. T. (2018). *Systematikk og innlevelse. En innføring i kvalitative metoder*. (5. Utg). Fagbokforlaget.

Sando. S. (2022). Fra nysgjerrighet til vitenskap. Bergsland. M. D & Jæger. H. (Red). *Bacheloroppgaven i barnehagelærer utdanningen*. (S. 66-93). Cappelen Damm Akademisk.

Larsen. A. K. (2017) *En enklere metode. Veiledning i samfunnsvitenskapelig forskningsmetode*. (2. Utg). Fagbokforlaget.

Kvale. S. & Brinkmann. S. (2015). *Det kvalitative forskningsintervju*. (3. Utg). Gyldendal Akademisk.

8.0 Vedlegg

8.1 Figur B: Oversikt over koder, kodegrupper, temaer og spørsmål.

Spørsmål	Temaer	Kodegrupper	Koder (utvalg av de mest relevante kodene)
På hvilken måte kan prosjekt om byens kulturelle historie bidra til læring om nærmiljøet?	Oppstart	<p>A) Kjennskap til byens musikkhistorie.</p> <p>B) Impuls – besøke opplevelsessenteret.</p>	<p>A) Tirsdag var førskoleklubben på opplevelsessenteret, hvor de fikk høre om kjente musikere fra byen vår (..)</p> <p>B) (..) ulike instrumenter de hadde, ting de gjorde osv.</p>
	Slippe kontrollen	<p>A) Tegne det de satt igjen med.</p> <p>B) Barns sammenligning mellom et ekte objekt og det de laget.</p> <p>C) Bevegelse til tekst.</p>	<p>A) Barna fikk i oppgave å tegne det de satt igjen med etter turen</p> <p>A) Barnas stemme.</p> <p>B) Et barn sier «men Lise! Det er jo ikke en ordentlig gitar» «Åh, er det ikke?» «NEI! Den har jo ingen strenger».</p> <p>C) I musikkstunden observerer jeg at noen barn fra prosjektgruppen samler seg og begynner å skape bevegelser til sangen E6.</p>
	Hvordan fange opp?	<p>A) Observasjon.</p> <p>B) Pedagogisk dokumentasjon.</p>	<p>A) Barna under disko «Nå kommer E6!» «Åh, ja!». (...) Barna samler hendene som om de kjører bil (han kjøre E6, den strakeste veien.</p> <p>A) Praksisfortellinger om gitaren uten strenger, dansen hvor barna kobler tekst og bevegelse.</p> <p>B) Barna fikk i oppgave å tegne det de satt igjen med fra turen, mange ulike uttrykk kom til syne.</p> <p>B) Refleksjon i personalgruppen</p>
	Hvordan tok du tak i det igjen?	<p>A) Ny impuls – gitaren.</p> <p>B) Ny impuls – dans.</p>	<p>A) Gjennomgang av tegningene viste flertall av gitarer og billykter som scenelys.</p> <p>D) A) Et barn sier «men Lise! Det er jo ikke en ordentlig gitar» «Åh, er det ikke?» «NEI! Den har jo ingen strenger».</p> <p>B) Barna samler hendene som om de holder noen i hendene.</p> <p>B) Barnas entusiasme rundt dansen.</p>

8.2 Informasjons- og samtykkeskjema

DronningMaudsMinne

HØGSKOLE FOR BARNEHAGELÆRERUTDANNING

Vil du delta i bachelorprosjektet

«Et uttrykk skal gi inntrykk»

Dette er et spørsmål til dere foresatte om barnet deres vil delta i et bachelorprosjekt, hvor formålet er å *belyse* på hvilken måte et prosjekt om byens kulturelle historie kan bidra til læring om nærmiljøet. I dette skrivet gir jeg dere informasjon om målene for prosjektet og hva deltakelse vil innebære for deres barn.

Formål

I forbindelse med min bacheloravhandling på barnehagelærerutdanningen ved Dronning Mauds Minne Høgskole ønsker jeg å bidra til å belyse hvordan prosjektarbeid kan være med på å fremme læring om nærmiljøet. Hvordan *en* impuls kan utvikle seg *med* barna. Barna som konstruktør av egen læring.

Derav har jeg utformet følgende problemstilling:

- Hvilken måte kan et prosjekt om byens kulturelle historie bidra til barns læring om nærmiljøet?
- Og på hvilken måte det vi gjorde ga inntrykk?

Hvem er ansvarlig for forskningsprosjektet?

Dronning Mauds Minne Høgskole for barnehagelærerutdanning er ansvarlig for prosjektet.

Hva innebærer det for deres barn å delta?

I november 2022 deltok deres barn i et prosjektarbeid sammen med meg. Gjennom prosjektperioden førte jeg en logg gjennom alle ti dagene. Dersom dere velger å la barnet deres delta vil vedlagt logg

hvor alt er anonymisert og ikke kan knyttes tilbake til deres barn være datamaterialet jeg tar i bruk i bacheloroppgaven min.

Hvis barn deltar, opplys at foreldre kan få høre om prosjektet på forhånd ved å ta kontakt.

Det er frivillig å delta

Det er frivillig å delta i prosjektet. Hvis du velger å delta, kan du når som helst trekke ditt samtykke fram til prosjektets slutt, uten å oppgi noen grunn.

Hvordan vi oppbevarer og bruker dine opplysninger

Jeg vil bare bruke opplysningene om deres barn til formålene jeg har fortalt om i dette skrivet. Jeg behandler opplysningene konfidensielt og alle navn anonymiseres.

Prosjektet skal avsluttes 21.04.23.

Med vennlig hilsen Lise Vannebo Larsen.

Arnt Nordli

Karianne Franck

Student: Lise Vannebo Larsen

(Veileder)

(Veileder)

(Forsker/student)

Samtykkeerklæring

Jeg har mottatt og forstått informasjon om prosjektet *Et uttrykk skal gi inntrykk*. Jeg samtykker til:

å delta i (*Logg med observasjoner*).

Dato:

Siden prosjektet ikke er behandlet av NSD, kan jeg ikke innhente din underskrift. Samtykket blir derfor gitt ved at du krysser av i boksen ovenfor.

